

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 896
Warszawa, 25 lipca 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy o dotacji
przeznaczonej dla niektórych
podmiotów.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Tomasza Głogowskiego.

(-) Andrzej Biernat; (-) Grzegorz Dolniak; (-) Tomasz Głogowski; (-) Rafał Grupiński; (-) Wiesław Jędrusik; (-) Lucjan Karasiewicz; (-) Jacek Kościelniak; (-) Rafał Muchacki; (-) Sławomir Nowak; (-) Danuta Pietraszewska; (-) Zbigniew Marian Podraza; (-) Ireneusz Raś; (-) Jan Rzymełka; (-) Henryk Siedlaczek; (-) Jan Szware; (-) Grzegorz Tobiszowski; (-) Eugeniusz Wycisło; (-) Zbyszek Zaborowski.

**Ustawa
o zmianie ustawy
o dotacji dla niektórych podmiotów.**

Art.1

W ustawie z dnia 17 lutego 2006r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz.U. nr 64, poz. 446) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 po pkt. 5) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6) w brzmieniu:

„6) Przedsiębiorstwa Państwowego Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji.”;

2) w art. 3:

a. w ust. 1 w pkt. 2) po lit. b) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c) w brzmieniu:

„c) przedsięwzięcia pod nazwą „Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330-Gliwice, poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji.”;

b. po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Przez zadania, o których mowa w ust. 1 pkt. 2) lit. c) rozumie się:

- 1) szkód w środowisku wyrządzonych działalnością zakładu poprzez:
 - a) usuwanie, transport i umieszczanie w należącym do zakładu Centralnym Składowisku odpadów zalegających na terenie i w rejonie zakładu,
 - b) wypełnianie niecek powstałych po usuniętych odpadach oraz rekultywację terenów;
- 2) wykonania działań zabezpieczających istniejącą infrastrukturę techniczną i środowisko w czasie realizacji zadań określonych w pkt. 1), poprzez:
 - a) utrzymywanie we właściwym stanie dróg kołowych i bocznic kolejowej,
 - b) zabezpieczenie gazociągu wysokociśnieniowego na czas wykonywanych prac”;

3) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. dotację na realizację zadań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2) lit. c) przyznaje się na wniosek przedsiębiorstwa, w oparciu o zaakceptowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki program likwidacji przedsiębiorstwa oraz harmonogram prac planowanych do wykonania.”;

4) w art. 10 ust. 2 pkt. 1) po lit. b) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c) w brzmieniu:

„c) planu działań, o którym mowa w art. 5 ust. 2a”;

5) w art. 11:

a. ust 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot, o którym mowa w art. 1, otrzymujący dotację składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie do 25 dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania kolejnej raty dotacji, sprawozdania miesięczne zawierające rozliczenie rzeczowo-finansowe zrealizowanych zadań w trakcie likwidacji przedsiębiorstwa oraz wykonanych działań po zakończeniu jego likwidacji.”;

b. ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, przedstawia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do dnia 20 lutego następnego roku wraz z rocznym rozliczeniem rzeczowo-finansowym, sprawozdanie z realizacji rocznego planu:

- 1) likwidacji przedsiębiorstwa,
- 2) działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji przedsiębiorstwa.”;

c. ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 1, nie zrealizował zadań związanych z likwidacją przedsiębiorstwa, nie podjął działań po zakończeniu likwidacji przedsiębiorstwa lub nie przedstawił sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki wstrzymuje przekazywanie kolejnych rat dotacji do czasu ustania przyczyn wstrzymania.”;

6) w art. 14 po pkt. 4) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt. 5 w brzmieniu:

„5) Przedsiębiorstwa Państwowego Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji SA przekazywane do dnia 31 grudnia 2006r.

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 17 lutego 2006r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz.U. nr 64, poz. 446) ma na celu stworzenie podstawy prawnej do wypłaty Zakładom Chemicznym „Tarnowskie Góry” dotacji podmiotowej, którą zaplanowano w ustawie budżetowej na rok 2006. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez uzupełnienie przepisów ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów.

Dotacja z budżetu państwa ma być przeznaczona na likwidację wysypisk toksycznych odpadów poprodukcyjnych, które powstały w wyniku produkcji w Zakładach. Proces ten, który trwa już od 1995r., powinien być niezwłocznie zakończony, ponieważ dalsze utrzymywanie wysypisk grozi skażeniem wód podziemnych. Środki budżetowe na wskazany cel powinny być zatem przekazane i wykorzystane w jak najkrótszym możliwym terminie.

Ustawa określa cel, zakres wykorzystania, oraz podmiot uprawniony do wykorzystania dotacji celowej. Projektowany art. 3 ust. 5a) zawiera szczegółową

charakterystykę prac, które mają być finansowane z budżetu państwa. Zasady przyznawania i wykorzystywania środków publicznych, w trybie niniejszej ustawy, są określone w art. 10-13 ustawy nowelizowanej. Podstawą udzielenia dotacji jest umowa zawarta przez podmiot zainteresowany (w tym przypadku: ZCH „Tarnowskie Góry”) z ministrem właściwym do spraw gospodarki. Zakład zostanie zobowiązany do składania ministrowi sprawozdań z realizacji zadań objętych dotacją.

Uchwalenie niniejszej ustawy jest konieczne ze względu na treść art. 110 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 248, poz. 2104). Przepis ten stanowi, że udzielenie dotacji podmiotowej może nastąpić wyłącznie na podstawie ustawy innej niż ustawa budżetowa. Dotacja dla ZCH „Tarnowskie Góry” w wysokości 1,6 mln zł została uwzględniona w załączniku nr 9 do ustawy budżetowej na rok 2006, ale ze wskazanych wyżej powodów prawnych nie może być obecnie realizowana.

Dotacje podmiotowe udzielane przedsiębiorstwom są rodzajem pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE. Pomoc ta jest zgodna z pierwotnym i wtórnym prawem wspólnotowym pod warunkiem, że „nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem” (art. 87 ust. 3 lit. c). Wydaje się, że proponowany projekt ustawy spełnia ten warunek, gdyż jego celem jest jedynie wsparcie likwidacji ZCH „Tarnowskie Góry”, poprzez dofinansowanie procesu neutralizacji szkodliwych dla środowiska odpadów.

Dlatego, w ocenie wnioskodawców projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Skutkiem finansowym wejścia w życie projektowanej ustawy będzie obciążenie budżetu państwa na rok 2006 w kwocie 1,6 mln zł. Środki te są już przyznane w załączniku nr 9 do ustawy budżetowej na rok 2006.

Do skutków społecznych należy zaliczyć poprawę stanu środowiska naturalnego w rejonie miasta Tarnowskie Góry i zapobieżenie dalszej degradacji ekologicznej obszaru tego miasta i okolic.

Z powyższych przyczyn wnioskodawcy uważają uchwalenie załączonego projektu ustawy za konieczne i uzasadnione.

Warszawa, 21 lipca 2006 r.

BAS-WAEM-1751/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o dotacji przeznaczonej dla Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Głogowski) z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy w art. 1 określa cel i zakres wykorzystania oraz sposób udzielania dotacji przedsiębiorstwu państwowemu Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji (dalej: zakład). Dotacja ma być przeznaczona na dofinansowanie przedsięwzięcia: Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice, poprzez unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych zakładu. Jednym z warunków udzielenia dotacji stanowiącej pomoc publiczną będzie uprzednie uznanie pomocy za zgodną „z regułami wolnego rynku” przez Komisję Europejską (art. 2 pkt 1 projektu).

Projekt przewiduje, że ustawa wejdzie w życie z dniem ogłoszenia.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem ustawy

Zagadnienie dotacji stanowiącej pomoc publiczną podlega ocenie z punktu widzenia zgodności z zasadami udzielania pomocy przez państwo, zawartymi w art. 87 i art. 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. U. z 2004 r. Załącznik nr 2 do nru 90, poz. 864, dalej: TWE). Zgodnie z art. 87 ust. 1 TWE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Za zgodną ze wspólnym rynkiem może zostać uznana m.in. pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem (art. 87 ust. 3 lit. c TWE).

Zgodnie z art. 88 ust. 3 TWE państwa członkowskie mają obowiązek zawiadamiać Komisję w terminie odpowiednim do przedstawienia przez nią uwag o projektach przyznania nowej lub zmiany przyznawanej pomocy. Udzielenie przez państwo nowej lub zmiana przyznawanej pomocy może nastąpić dopiero po wydaniu przez Komisję opinii.

Biorąc pod uwagę przeznaczenie dotacji, o której mowa w projekcie, należy wziąć pod uwagę wspólnotowe wytyczne 2001/C 37/03 dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. WE C 37 z 3.2.2001, s. 3; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, s. 76; dalej: wytyczne Komisji). Wytyczne te zaliczają pomoc na ochronę środowiska do pomocy zatwierdzanej na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c TWE.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Uwaga wstępna: art. 87 ust. 1 TWE dotyczy kwestii zgodności zasad przyznawania przez państwo pomocy ze wspólnym rynkiem i tylko w tym kontekście można mówić o uznaniu przez Komisję określonego programu pomocy za zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt nieprawidłowo używa pojęcia „reguły wolnego rynku”. Jest to prawdopodobnie błąd legislacyjny, dlatego do celów niniejszej opinii przyjęto założenie, że projektodawcom chodzi o wspólny rynek.

Przepis projektu uzależnia udzielenie dotacji od uznania jej przez Komisję Europejską za zgodną ze wspólnym rynkiem. Można więc uznać, że projekt zawiera prawne zabezpieczenie przed przyznaniem pomocy publicznej

przedsiębiorstwu w sposób sprzeczny z zasadami pomocy określonymi w art. 87 i 88 TWE.

Dokonując oceny zgodności projektu z prawem UE, należy jednak przeanalizować, czy istnieją, i ewentualnie jakie są, prawne możliwości zatwierdzenia przez Komisję proponowanej dotacji. Zastosowanie mają wytyczne Komisji wskazane w punkcie 2. niniejszej opinii. Wytyczne nie mają charakteru norm prawnych bezwzględnie wiążących, jednak wskazują warunki pomocy i kryteria, jakimi kieruje się Komisja przy podejmowaniu konkretnych decyzji. Przy opracowywaniu programu pomocy nie można więc pominąć wskazań Komisji. Biorąc pod uwagę przedmiot dotacji, o której mowa w projekcie, należy ją odnieść do „pomocy na przywrócenie zanieczyszczonych terenów przemysłowych do stanu poprzedniego”, tj. do pkt E.1.8. wytycznych Komisji. Komisja stwierdza, że żadna pomoc państwa nie może być przyznawana w przypadku, gdy osoba odpowiedzialna za zanieczyszczenie jest wyraźnie zidentyfikowana. Osoba taka musi, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, sfinansować przywrócenie terenu do stanu poprzedniego. Wyjątkiem jest sytuacja, w której osoba odpowiedzialna za zanieczyszczenie „nie jest zidentyfikowana lub nie może zostać zmuszona do poniesienia kosztów”. Wówczas pomoc może otrzymać osoba odpowiedzialna za prace związane z przywróceniem zanieczyszczonych terenów do stanu poprzedniego. Wydaje się, że zakład, o którym mowa w projekcie, nie będzie mógł skorzystać z wyjątku przewidzianego w wytycznych Komisji.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o dotacji przeznaczonej dla Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji nie narusza prawa Unii Europejskiej – w szczególności zasad pomocy przyznawanej przez państwo – ponieważ uzależnia przyznanie dotacji od uprzedniej zgody Komisji.

Wydaje się jednak, że dotacja – skierowana do przedsiębiorstwa, które spowodowało szkody w środowisku naturalnym – nie spełnia kryteriów wskazanych w wytycznych Komisji. Wobec tego wykonanie proponowanej ustawy może okazać się niemożliwe.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory Bazy REX: ochrona środowiska, pomoc publiczna, projekt ustawy, Unia Europejska

Warszawa, 21 lipca 2006 r.

BAS-WAEM-1752/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o dotacji przeznaczonej dla Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Głogowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy w art. 1 określa cel i zakres wykorzystania oraz sposób udzielania dotacji przedsiębiorstwu państwowemu Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji (dalej: zakład). Dotacja ma być przeznaczona na dofinansowanie przedsięwzięcia: Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice, poprzez unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych zakładu. Jednym z warunków udzielenia dotacji stanowiącej pomoc publiczną będzie uprzednie uznanie pomocy za zgodną „z regułami wolnego rynku” przez Komisję Europejską (art. 2 pkt 1 projektu).

Projekt ustawy nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Wydaje się, że przewidziana w projekcie dotacja nie spełnia kryteriów wskazanych przez Komisję we wspólnotowych wytycznych 2001/C 37/03 dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. WE C 37 z 3.2.2001, s. 3; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, s. 76; dalej: wytyczne Komisji). Wobec tego wykonanie proponowanej ustawy może okazać się niemożliwe. Projekt ustawy o dotacji przeznaczonej dla Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji nie jest więc projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory Bazy REX: ochrona środowiska, pomoc publiczna, projekt ustawy, Unia Europejska